Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-667
(mr. J.S.W. Holtrop, voorzitter en mr D.W.Y. Sie, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 7 oktober 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 14 augustus 2020
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit de overeenkomst en de bijzondere voorwaarden

Samenvatting

Eenzijdige wijziging van de overeenkomst. Consument heeft in 2005 een kredietovereenkomst met de Bank gesloten. Op enig moment heeft de Bank besloten om de limiet van het krediet te verlagen van € 8.500,- naar € 4.500,-. De Commissie is van oordeel dat daarmee sprake is van een opzegging en omzetting van de (oorspronkelijke) overeenkomst. De opzegging voldoet aan de voorwaarden van artikel 7:65 lid 2 BW. De opzegging dan wel omzetting is niet in strijd met de maatstaven van de redelijkheid en de billijkheid. Zie Geschillencommissie Kifid nrs. 2019-561 en 2019-577. De klacht van Consument is ongegrond.

1. De procedure

1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) de aanvullende stukken van Consument; 3) het verweerschrift van de Bank; 4) de repliek van Consument; 5) de dupliek van de Bank en 6) de aanvullende reactie van Consument.

1.2 De Commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 Consument en de Bank hebben gekozen voor een bindend advies. De uitspraak is daarom bindend. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 17 augustus 2005 is Consument met de Bank een 'Kredietovereenkomst ABN AMRO Privélimiet Plus' (hierna: 'de kredietovereenkomst') aangegaan.

Hierop zijn onder meer de 'Productvoorwaarden ABN AMRO Privélimit Plus' (hierna: 'de Productvoorwaarden') van toepassing. Daarbij is door de Bank aan Consument een krediet ter beschikking gesteld tot maximaal € 8.500,-. Op 9 mei 2019 heeft de Bank Consument een brief gestuurd. In de brief heeft de Bank Consument geïnformeerd dat de kredietlimiet van de overeenkomst per 11 juli 2019 verlaagd wordt naar € 4.500,-. In de brief heeft de Bank onder meer aangegeven dat zij het belangrijk vindt dat haar klanten een krediet niet langer gebruiken dan nodig, omdat het lang gebruikmaken van een krediet veel geld kan kosten. Daarnaast heeft de Bank in de brief aangegeven dat zij met Consument naar een ander leenproduct wil kijken en hiervoor telefonisch contact met hem zal opnemen. Op 13 mei 2019 heeft de Bank naar aanleiding van de brief telefonisch contact opgenomen met Consument. In het gesprek heeft Consument onder meer gesteld dat hij niet akkoord is met de verlaging van de kredietlimiet. Op 26 juli 2019 heeft de Bank Consument twee brieven gestuurd waarin zij hem heeft geïnformeerd over de verlaging van de kredietlimiet naar € 4.500,- (naar de Bank aanvankelijk ten onrechte had toegevoegd 'op zijn initiatief'). Op 16 augustus 2019 heeft Consument via een digitaal klachtenformulier bij de Bank een klacht ingediend. De Bank heeft telefonisch en per e-mail op 27 augustus 2019 de klacht van Consument afgewezen. Consument en de Bank zijn tot op heden geen ander leenproduct overeengekomen.

De klacht en vordering

2.2 De Bank kan en mag niet zonder opgaaf van redenen eenzijdig het contract wijzigen. Dit is in strijd met de maatstaven van redelijkheid en billijkheid. Consument heeft altijd netjes aan zijn betalingsverplichtingen voldaan. De eenzijdige wijziging van de Bank is gebaseerd op het eigen belang van de Bank, en is in strijd met de belangen van Consument. Consument heeft verder alleen de productovereenkomst getekend. Daarmee stelt Consument dat hij niet met de Bank separate productvoorwaarden is overeengekomen. De Bank heeft Consument geen alternatief geboden dat overeenkomt met eerdere afspraken uit de kredietovereenkomst. Consument vordert ongewijzigde voortzetting van de kredietovereenkomst.

Het verweer

2.3 De Bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van Consument. Voor zover relevant zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Inleiding

3.1 De Commissie stelt allereerst vast dat de verlaging van de kredietlimiet van € 8.500,- naar € 4.500,- door de Bank een eenzijdige wijziging van de kredietovereenkomst met Consument inhoudt.

Deze wijziging is te beschouwen als de opzegging van de (oorspronkelijke) kredietovereenkomst en de omzetting naar eenzelfde soort overeenkomst met een lager kredietlimiet. De Commissie is van oordeel dat de klacht van Consument hierover niet kan slagen en legt hierna uit waarom.

Het juridisch kader

3.2 Op grond van artikel 7:65 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) kan een kredietverstrekker een kredietovereenkomst beëindigen die voor onbepaalde tijd is aangegaan. Daarvoor geldt een opzegtermijn van tenminste twee maanden. De opzegging dient te gebeuren via papier of een andere duurzame drager.

3.3 In de ondertekende kredietovereenkomst is onder punt 4 opgenomen dat Consument de Productvoorwaarden en de Algemene Voorwaarden heeft ontvangen. Verder staat in de kredietovereenkomst onder punt 7 opgenomen dat de Bank of Consument de kredietovereenkomst kan beëindigen. Ook in de Productvoorwaarden wordt de opzegmogelijkheid voor zowel de Bank als Consument vermeld (zie bijlage).

3.4 Op grond van artikel 6:248 lid 1 BW kunnen de eisen van de redelijkheid en billijkheid beperkende voorwaarden aan de opzegging stellen. Zo kunnen de aard en de inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van het geval meebrengen dat a) de opzegging slechts mogelijk is indien daarvoor een zwaarwegende grond bestaat en/of b) een bepaalde opzegtermijn in acht genomen moet worden, en/of c) de opzegging gepaard moet gaan met het aanbod tot betalen van een schadevergoeding. Bovendien kan de opzegging naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar worden geacht.

Toepassing van het juridisch kader

3.5 Allereerst overweegt de Commissie dat – in tegenstelling tot wat Consument stelt – de te beoordelen klacht vergelijkbaar is met de eerder behandelde klachten in de uitspraken Geschillencommissie Kifid nrs. 2019-561 en 2019-577. Net als in de genoemde uitspraken gaat het ook hier om een eenzijdige wijziging van de kredietovereenkomst door de Bank. Ook de vordering van Consument is vergelijkbaar, namelijk de ongewijzigde voortzetting van de kredietovereenkomst. Waarom er een ander juridisch kader gebruikt zou moeten worden, omdat er sprake zou zijn van een ander soort krediet of kredietlimiet, valt niet in te zien en is door Consument niet (voldoende) onderbouwd.

3.6 De Commissie stelt verder vast dat de kredietovereenkomst tussen Consument en de Bank voor onbepaalde tijd is aangegaan met een opzegmogelijkheid. Dit betekent dat de kredietovereenkomst in beginsel dus opzegbaar is. Verder heeft de Bank op 9 mei 2019 per brief aan Consument de hogere limiet van het krediet per 11 juli 2019 beëindigd. Hiermee heeft de Bank voldaan aan de gestelde voorwaarden van artikel 7:65 lid 2 BW.

Weging van de belangen

3.7 Voor wat betreft de beperkende werking van de eisen van de redelijkheid en billijkheid overweegt de Commissie het volgende.

3.8 De kredietovereenkomst van Consument, zoals hij deze was aangegaan in 2005, voldoet volgens de Bank niet meer aan de wensen en ontwikkelingen van de huidige tijd. De Bank heeft hierbij benadrukt dat Consument tot op heden op verantwoorde wijze met de kredietovereenkomst is aangegaan. Het is echter denkbaar dat klanten die nu voordelen ervaren van een krediet, zoals bij Consument het geval is, in een later stadium juist met de risico's daarvan geconfronteerd worden. In het Normenkader 2018 bij het Dashboard Consumptief Krediet is de Bank door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) gewezen op de onwenselijke situatie dat op kredieten niet wordt afgelost. De Bank stelt verder dat er sprake is van een gefaseerde verlaging van de kredietlimiet. Hierdoor wordt Consument niet ineens geconfronteerd met gevolgen die hij in alle redelijkheid niet kan accepteren. Daarnaast stelt de Bank dat zij gedurende de (klacht)procedure met Consument in gesprek is gegaan. Doordat Consument op dat moment echter geen concrete kredietbehoefte of openstaand saldo had, was het niet mogelijk voor de Bank om hem een passend aanbod te doen.

3.9 Volgens Consument bestaat zijn belang bij het behouden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst erin dat de verlaging van de kredietlimiet voor hem nadelig is. In sommige gevallen heeft Consument de financiële ruimte kortstondig nodig waarna hij het weer aanvult. Zo stelt Consument bij de koop van onroerend goed soms meer financiën nodig te hebben voor bijvoorbeeld een aanbetaling. Door de eenzijdige verlaging van de kredietlimiet door de Bank wordt deze mogelijkheid Consument ontnomen. De eenzijdige opzegging heeft zodoende voor Consument meer nadelen dan voordelen. De Bank is de enige die voordeel heeft bij de opzegging.

3.10 De Commissie is van oordeel dat de Bank mocht overgaan tot de opzegging en omzetting van de kredietovereenkomst. De redenen hiervoor zijn door de Bank voldoende kenbaar gemaakt. De Commissie twijfelt er niet aan dat Consument de verlaging van het beschikbare krediet als nadelig ervaart, aangezien hij hierdoor onder omstandigheden over minder financiële ruimte zal kunnen beschikken. De door Consument gestelde omstandigheden kunnen er echter niet toe leiden dat de eenzijdige opzegging dan wel omzetting door de Bank naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Verder ziet de Commissie geen aanleiding om op grond van artikel 6:248 lid 1 BW nadere eisen te stellen aan de opzegging.

Conclusie

3.11 De Commissie concludeert op grond van het voorgaande dat de vordering van Consument wordt afgewezen.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening wanneer wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het Reglement van de Commissie van Beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit de overeenkomst en de bijzondere voorwaarden

"***Kredietovereenkomst ABN AMRO Privélimiet Plus***

(…)
4. Naast de in de onderhavige overeenkomst vermelde voorwaarden en de Algemene Voorwaarden van de Bank die op 22 december 1995 zijn gedeponeerd ter griffie van de rechtbank van Amsterdam, zijn de Productvoorwaarden ABN AMRO Privélimiet Plus op het hierbij aangeboden ABN AMRO Privélimiet Plus van toepassing, welke als Bijlage I aan deze kredietovereenkomst zijn gehecht. Kredietnemer verklaart hierbij door middel van ondertekening van deze kredietovereenkomst een exemplaar van de Algemene Voorwaarden van de Bank en een exemplaar van de Productvoorwaarden ABN AMRO Privélimiet Plus te hebben ontvangen.
(…)
7. De Bank behoudt zich het recht voor het krediet te gaan administreren op een nieuw te openen rekening met een identieke tenaamstelling als van de bankrekening. Dit betekent dat het krediet losgekoppeld wordt van de rekening-courant verhouding. Het gestelde in artikel 3c komt dan te vervallen. Alle overige bepalingen van deze overeenkomst blijven op het krediet van toepassing. De Bank kan hiertoe met name overgaan in de volgende gevallen:
- indien de voeding zoals bedoeld in artikel 3c langer dan twee (2) opeenvolgende maanden achterwege blijft;
- indien de Bank of Kredietnemer de kredietfaciliteit wenst te beëindigen."

"***BIJLAGE I***
Productvoorwaarden ABN AMRO Privélimiet Plus

(…)
5. Zowel de Bank als de Kredietnemer zijn bevoegd deze kredietfaciliteit te allen tijde te beëindigen. Op verzoek van Kredietnemer zal de Bank de reden(en) mededelen. De Bank zal hiertoe met name overgaan als gedurende een onafgebroken periode van twee maanden de kredietlimiet, zonder toestemming van de bank met minimaal een bedrag gelijk aan 5% van de kredietlimiet wordt overschreden."